

کتابخانه

شهید محمدحسین شریعتی

و تازه یافته های خطی آن

احمد شریعتی

مباحثات اهل علم و بزرگان این شهر است و باعث شده تا موارث ماندگاری در این خطه به یادگار بماند.

آمار قطعی کتب خطی موجود در کتابخانه های کاشان به دلیل پراکندگی مراکز و کتابخانه ها در دسترس نیست، اما طبق اطلاعات موجود، تعدادی از این کتابخانه ها که دارای نسخه های خطی نفیس می باشند عبارتند از:

- کتابخانه مدرسه امام خمینی (سلطانی) با حدود ۴۰۰ نسخه خطی.
- کتابخانه مسجد چهل تن آیت الله رضوی کاشانی با حدود ۱۰۰ نسخه خطی.
- کتابخانه اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان با ۱۱۰ نسخه خطی.
- کتابخانه آستان مقدس محمد هلال بن علی (ع) در آران با حدود ۲۵۰ نسخه خطی.
- کتابخانه آقای حسن عاطفی با حدود ۲۰۰ نسخه خطی.
- کتابخانه آقای افشین عاطفی با ۱۰۰ نسخه خطی.

از جمله کتابخانه های جدید التاسیس که دارای تعداد درخور توجهی نسخه خطی به دست آمده از منطقه کاشان است کتابخانه شهید بزرگوار و قاری عالیقدر محمدحسین شریعتی می باشد.^۱

۱. وی در شام عید قربان سال ۱۳۴۲ ش در قم متولد شد و پس از اخذ دیپلم وارد حوزه علمیه قم گردید و در سال ۱۳۶۲ ش حنظله وار در عملیات والفجر ۲ در منطقه حاج عمران شرکت جست و مفقود گردید؛ پس از ده سال پیکر مطهرش کشف و در گلزار شهدای قم به خاک سپرده شد (ر. ک: مقدمه فهرست نسخه های خطی کتابخانه شهید شریعتی، ص ۵).

کاشان از سده های نخستین قمری مرکزی علمی و فرهنگی و کانون پرورش عالمان و اندیشمندان در زمینه های مختلف علمی بوده است. وجود پایگاه های فرهنگی و حوزه های معتبر علمی مانند مدارس علمیه، دارالشفاء، دارالسیاده، کتابخانه ها و کارگزاران دانشمند و علم دوست، در طول تاریخ این دیار به شکوفایی و رونق فرهنگی این شهر افزوده است. شمار این دانشمندان به حدی است که بر شمردن آنان به صورت فهرست وار به تألیف کتابی مفصل می انجامد، ولی از سرشناس ترین علمای این خطه می توان به سید ابورضا راوندی (قرن ۶)، قطب الدین راونی (م ۵۷۳ق)، ملا محسن فیض کاشانی (م ۱۰۹۱ق)، ملا محمد مهدی نراقی (م ۱۲۰۹ق) و فرزند بلند آوازه اش ملا احمد فاضل نراقی (م ۱۲۴۵ق)، سید محمد تقی پشت مشهدی (م ۱۲۵۸ق) و ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق) اشاره کرد که خاندان هر یک نیز سلسله ای از مشاهیر و دانشمندانند و در این جا مجال ذکر آنان نیست.

کتاب ها و کتابخانه های یک سرزمین، نشانگر شعور فرهنگی، رشد معنوی و میزان عشق و علاقه مردم آن به علم، عالم و معرفت است. بزرگان و دانشمندان کاشان از دیرباز در کنار تدریس، سخنرانی و تبلیغ اندیشه های ناب به ایجاد کتابخانه های شخصی، اختصاصی و عمومی در منازل، مدارس و مساجد اقدام نمودند. این کتابخانه ها مملو از آثار علمی و قلمی و دستاوردهای فکری، فرهنگی، معنوی و مکاتبات و

کتابخانه شهید شریعتی تاکنون یک بار در سال ۱۳۷۹ ش به انتشار فهرست نسخه های خطی خود اقدام نموده است. این کتاب به همت برادر بزرگوار و فاضل گرانقدر جناب آقای مهدی شریعتی در حدود دویست صفحه تنظیم و علاوه بر معرفی تعداد ۶۳ نسخه خطی دارای مقدمه ای سودمند مشتمل بر شرح حال حاج آخوند نیاسری و برخی دیگر از بزرگان نیاسر کاشان است.

۲. آیت الله شریعتی در سال ۱۳۱۲ ش در نیاسر کاشان در خانواده ای مذهبی از دو دودمان بزرگ مرحوم حاج آخوند نیاسری و مرحوم حاج ملا احمد فاضل نراقی متولد شد. پس از طی تحصیلات ابتدایی و بخش اندکی از مقدمات دروس حوزوی در کاشان، وارد حوزه علمیه اراک و سپس قم و مشهد گردید و پس از موفقیت در اولین دوره امتحان درس خارج از سوی مرحوم آیت الله العظمی بروجردی برای ادامه تحصیل رهسپار نجف اشرف شد. معظم له دروس خارج فقه و اصول را از محضر آیات عظام امام خمینی، حاج شیخ محمدعلی اراکی، سید محمود شاهرودی، سید محسن حکیم و علامه فانی اصفهانی فرا گرفت و به درجه والای اجتهاد نائل آمد. فلسفه را نیز نزد مرحوم علامه طباطبایی آموخت. آیت الله شریعتی پس از پیروزی انقلاب اسلامی و انجام مأموریت هایی که از سوی امام راحل (ره) به وی محول شده بود و نیز خدمت صادقانه در دستگاه قضایی، اکنون به تدریس بحث خارج در حوزه علمیه قم اشتغال دارد. تولیت مدرسه علمیه امام خمینی (سلطانی) کاشان که میراث علامه عالی مقدر مرحوم حاج ملا احمد نراقی است از مسئولیت های اخیر ایشان است (ر. ک: ناصر باقوری بیدهدی، مرزبان شریعت، گزیده ای از زندگانی آیت الله شریعتی).

۳. مقدمه فهرست کتابخانه شهید شریعتی، ص ۶-۱۸. نیاسر آبادی کهنسالی است که در سی کیلومتری شهر کاشان و در مسیر مشهد مقدس اردهال واقع است و به تازگی رنگ شهری به خود گرفته و به سبب وجود آثار تاریخی و مناظر زیبا و گلستان های بسیار، مرکزی توریستی شناخته شده است که هر هفته پذیرای میهمانان بی شماری از مناطق مختلف کشور است. آتشکده نیاسر و چشمه اسکندریه و غار تالار و آبشار زیبای آن و مقابر تاریخی و کهن و حمام دوره صفوی از جمله جاذبه های باستانی و طبیعی آن جاست، بنگرید: **مقدمه فهرست کتابخانه شهید شریعتی**.

۴. مرحوم حاج آقا حسین شریعت زاده عالمی سیاسی و سرشناس و با نفوذ در منطقه بود که از موقعیت اجتماعی بالایی برخوردار و منزل وی همانند پدرش محل حل و فصل امور و مشکلات مردم بود. او در سال ۱۳۵۶ ش وفات یافت و در مسجد قنباره نیاسر معروف به زیارتگاه بالا در جوار برادر بزرگش عالم وارسته مرحوم حاجت الاسلام آقا علی شریعتی (م ۱۳۵۳ق) پدر آیت الله شریعتی به خاک سپرده شد.

۵. وی نواده دختری مرحوم آیت الله سید صادق اجتهاد، صاحب شرح من لایحضره الفقیه می باشد که در کاشان چشم به جهان گشود و پس از تحصیل علوم دینی در نیاسر کاشان اقامت گزید و به موعظه و ارشاد مردم پرداخت. وی در سال ۱۳۴۵ ش در نودسالگی دارفانی را وداع گفت و در زیارتگاه حاج کمال در نیاسر مدفون گردید و از او اثری نسبتاً مفصل در سی و هفت مجلس باقی مانده که تحت همین نام در **فهرست نسخه های خطی کتابخانه شهید شریعتی** معرفی شده است (ص ۲۷).

این کتابخانه چند سالی است که به پیشنهاد والد بزرگوار وی، فقیه معظم آیت الله حاج شیخ حسن شریعتی - دامت برکاته - در قم تأسیس شده، فعالیت هایی را پی گرفت.^۲

قسمت عمده نسخه های خطی موجود در این کتابخانه، موروثی از اجدادشان خصوصاً مرحوم آیت الله آقای حاج ملا ابوالقاسم نیاسری معروف به «حاج آخوند» و ملقب به «شریعت» است و از ایشان به یادگار مانده است. او عالم و فقیه گمنام و مرجعی با نفوذ از دیار کاشان بود و از شاگردان مرحوم آیت الله حاج میرزا فخرالدین نراقی (م ۱۳۲۵ق) و مرحوم آیت الله ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق) بوده و به نقلی محضر فقیه عظیم الشأن آیت الله سید محمدکاظم طباطبایی یزدی را نیز در نجف اشرف درک کرده بود. بیت آن مرحوم در نیاسر کاشان همواره بهترین مرجع حل و فصل امور و مشکلات اجتماعی و پناهگاه مردم منطقه شناخته می شد. وی در سال ۱۳۴۸ق دعوت حق را لبیک گفت و در مشهد اردهال در جوار حضرت سلطان علی بن محمد الباقر (ع) به خاک سپرده شد.^۳

تعدادی از این نسخه ها به خط آن عالم بزرگوار و دیگر اعضای خانواده و فرزندان بوده یا اثری از آنها چون نام و مهر بر صفحات نسخه ها ثبت گردیده است. یکی از اموری که مرحوم حاج آخوند در برخی نسخه ها متعرض شده، فهرستی از اسامی کتاب های ملکی و عاریه داده خود است که نشان از وجود کتابخانه ای نسبتاً مهم نزد ایشان بوده است. متأسفانه بر اثر گذشت زمان و عدم رسیدگی مطلوب تعدادی از آنها از میان رفته یا اطلاعی از آنها در دست نیست. تعداد قابل توجهی از این کتاب ها نزد فرزندان مرحوم حاجت الاسلام حاج آقا حسین شریعت زاده بوده است و خوشبختانه اخیراً فرزند محترمش جناب آقای مهندس شریعت زاده در اختیار کتابخانه قرار داد که موجب امتنان و تشکر است.^۴

قسمت دیگر مخطوطات کتابخانه را یا والد معظم شهید جهت استفاده خریداری کرده یا برخی افراد خیر به این کتابخانه اهدا کرده اند یا کتاب ها متعلق به مرحوم حاجت الاسلام سید محمدباقر حسینی واجد کاشانی معروف به امامی^۵ است که از محل سکونتش در نیاسر کاشان به دست آمده است. این منزل مدتی پس از وفات وی خالی از سکنه بود و تدریجاً به مخروبه ای مبدل گشت و تعدادی از کتاب ها از میان رفته بود و اغلب آنچه باقی مانده، دچار فرسودگی و پارگی و اوراق آنها پراکنده و مختلط شده بود که به همت کتابخانه شهید شریعتی با مشقت بسیار و در دفعات متعدد در طول چندین سال جمع آوری و احیا شده اند.

همچنین این کتاب شامل فهرست های عمومی، موضوعی و الفبایی کتاب ها و فهرست های اعلام، مؤلفان، کاتبان، مالکان، واقفان و اماکن نیز می باشد. طرح روی جلد این کتاب تصویر دست نوشته ای از مرحوم حاج آخوند نیاسری و صفحات انتهایی آن، شامل تصاویری از کتب خطی و مهرهایی از آن عالم جلیل و فرزندان بزرگوارش می باشد.

از اقدامات دیگر کتابخانه شهید یکی تهیه شناسنامه های تفصیلی برای هر یک از نسخه های خطی و درج آن در آغاز نسخه است. این شناسنامه ها برگرفته از فهرست نسخه های خطی بوده، کتاب و نسخه را ذیل عناوین خاص خود معرفی می نماید و دیگری عکس برداری کامل و صفحه به صفحه نسخه های کتابخانه است که در قالب تعدادی CD کامپیوتری آماده استفاده برای پژوهشگران و علاقه مندان به مخطوطات است.

پس از انتشار این فهرست، همان گونه که اشاره شد، کتب با ارزش دیگری به جمع نسخه های خطی این کتابخانه اضافه شده اند که ارائه و انتشار فهرست جامع و دقیق تر آنها و همچنین انتشار فهرستی از نسخه های چاپ سنگی کتابخانه که بالغ بر پانصد جلد است از برنامه های آتی این کتابخانه می باشد.^۶ مقاله حاضر که با هدف معرفی کتابخانه شهید شریعتی و نسخه های خطی آن تنظیم شده است مشتمل بر دو بخش است:

۱. اشاره به نسخه های نفیسی که پیشتر در فهرست چاپ شده، معرفی شده اند.
 ۲. معرفی بیشتر نسخه هایی که پس از انتشار فهرست به دست آمده اند.
- در ضمن این دو بخش به ویژگی های نسخه ها و جنبه اهمیت هر یک از نظر کهن بودن یا مهم و محلی بودن آنها اشاره شده است: الف) نسخه های ارزشمندی که در فهرست نسخه های خطی کتابخانه شهید شریعتی معرفی شده اند:

۱. مجمع البحار (۸) (تفسیر - فارسی)

تألیف: محمدتقی بن کاظم کرمانی معروف به مظفر علی شاه نعمه اللهی (م ۱۲۱۵ ق).
تفسیر عرفانی و شرحی بر کتاب منظوم مؤلف بحر الأسرار در تفسیر سوره فاتحه کتاب که به سال ۱۲۰۸ ق به پایان رسیده است.

کتابت: نستعلیق، مهر بیضوی «نصرالله ۱۲۶۳» - که احتمالاً متعلق به نصرالله بن احمد نراقی فرزند کوچک تر ملا احمد نراقی است - و نقل ملکیت به شهاب که گویا فرزند اوست (۸۶ برگ، ۱۵ س، ۱۷/۵ × ۱۰/۵ سم).

۲. انصاف (۱۵) (عقائد - فارسی)

تألیف: ابو محمد بن عنایة الله مشهور به بایزید بسطامی. ترجمه و تلخیصی است از تألیف دیگری به زبان عربی در اثبات امامت با همان نام که به دستور شاه عباس اول صفوی انجام گرفته است.

کتابت: نستعلیق، ناتمام، برگه دوم داستان عبدالله در مواجهه با زنی که با آیات وی را پاسخ می داد، سه برگه پایانی مشتمل بر اذن دخول حرم حضرت معصومه (س) و زیارتنامه ایشان به طریقی غیر معروف به قلم نسخ مورخ ۱۱۲۳ و ۱۱۲۴ ق، مهر بیضوی «عبده مؤمن علی»، (۱۴۲ گ، ۱۵ س، ۲۰/۵ × ۱۶/۵ سم).

۳. مجموعه (۲۱)

- مختصر تحفة المؤمنین (۲-۶۰) (طب - فارسی)

تألیف: محمدرضا اصفهانی

گزیده ای از تحفة حکیم مؤمن تنکابنی.

- مدخل منظوم (۷۲-۷۸) (تقویم - فارسی)

از: مبارک شاه غوری.

منظومه ای در ۳۱۰ بیت است.

- رساله ای در رسوم و آداب خط (۷۸-۸۲) (خط - فارسی)

تألیف: ؟

- رساله ای در معرفت تقویم (۸۳-۸۵) (تقویم - فارسی)

کتابت: تعلیق، اولی به خط مؤلف، محرر ۱۱۰۸ ق، دومی و سومی شعبان ۱۱۰۷ ق، سطور چلیپا، مهر مربعی «غلام با اخلاص شاه ولی نودار دل جان محمد علی ۱۱۰۴»، نسخه شامل بخش های دیگری نیز در طب و حساب و ... می باشد (۸۶ گ، سطور مختلف، ۲۱/۵ × ۱۱/۵ سم).

۴. الکفاية في الفقه (۲۴) (فقه - عربی)

تألیف: محمدباقر بن محمد مؤمن سبزواری (م ۱۰۹۰ ق).

شامل تمام مباحث از طهارت تا میراث در دو جزء است.

کتابت: نسخ زیبا، محمد علی الکوژه کنانی ۱۱۸۵ ق، به همراه مهر بیضوی «عبده محمد علی ۱۱۷۶» از کتاب هایی است که جناب ملامهدی نراقی آن را بر اولاد کاتب بطناً بعد بطن در تاریخ اول شوال ۱۲۰۱ ق وقف نمود، مهر بیضوی که بریده شده

۶. فهرست کامل نسخه های خطی کتابخانه را می توان از طریق اینترنت به

این نشانی بازبینی نمود: www.zakhair.com

همچنین ارتباط با کتابخانه از طریق پست الکترونیک زیر امکان پذیر است:

ShahidShariatiLib @ zakhair.com

و ظاهراً از اوست «عبد مهدی بن ...» ذیل وقفنامه و مهر بیضوی دیگر «یا ابوالقاسم ۱۲۰۳»، (۲۶۴گ، ۳۳س، ۲۲×۱۴سم).

۵. وجیزة التجويد (۲۵) (تجوید-فارسی)
تألیف: محمد بن محمد باقر شریف کاشانی ملقب به عاصم (م حدود ۱۳۲۰ق).
مؤلف در آن از کتاب دیگر خود در تجوید با عنوان «قنیه القاري و منية الثالي» نام می برد.

کتابت: نسخ، سید محمد باقر بن حسن حسینی کاشانی مشهور به امامی، جمادی الثاني ۱۳۲۵ق (۱۶۴گ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷/۵سم).

۶. تذکرة الشهداء (۲۶) (تاریخ-فارسی)
تألیف: ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق).
به اهتمام مرحوم آیت الله زاده شریف در سال ۱۳۸۹ق از روی نسخه ای به خط محمد حسین بن محمد جعفر کاشانی که به سال ۱۳۰۸ق تحریر نموده منتشر گردید.

کتابت: نستعلیق، ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری، جمعه غره شعبان ۱۳۱۳ق، مدرسه خاقان، با مهر بیضوی «حسین شریعت زاده نیاسری»، (۱۵۱گ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷/۵سم).

۷. عروة النجاج في ترجمة مفتاح الفلاح (۳۳) (دعاء-فارسی)
تألیف: محمد شریف بن احمد بن سدید شعبی جیلانی.
ترجمه فارسی مفتاح الفلاح شیخ بهائی است که به نام شاه سلیمان صفوی تهیه شده است.
کتابت: نسخ جلی، حواشی ای دارد که عبارتند از ترجمه حواشی مؤلف و آنچه مترجم خود نگاشته و حاشیه ای به نام محمد رفیع (۱۴۱گ، ۱۵-۱۸س، ۲۷×۱۹سم).

۸. وسائل النجاج و ذرائع الفلاح (۳۵) (تاریخ-فارسی)
تألیف: علی بن محمد رشتی جیلانی.
مقتل سید الشهداء و تاریخ ائمه معصومین (ع).
کتابت: نسخ و کمی نستعلیق، وقف حاج محمد مقیم بن محمد مهدی بر حاج قاسم روضه خان و اولاد ذکور وی، مهر بیضوی «عبد مهدی محمد مقیم ۱۲۷۰»، (۳۳۷گ، ۱۵ و ۱۶س، ۲۹/۵×۲۰سم).

۹. السمحة السهلة في أحكام الشريعة (۴۰) (فقه-فارسی)
تألیف: حسن بن علی حسینی کاشانی (م حدود ۱۳۳۰ق).

مشمول بر مسائل مکاسب، بیوع، رهن، نکاح، طلاق، وصیه، موارث، حدود، قصاص و دیات.

کتابت: نسخ، ۱۲۹۰ق، تملک ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری دهم ذی الحجة الحرام ۱۲۹۳ق، مهر بیضوی «عبد مهدی ابوالقاسم بن علی اکبر ۱۲۹۱» و انتقال به ورثه ایشان با تحریر و امضای مهدی شریعتی سلخ رجب ۱۳۵۴ق (۲۰۳گ، ۳۰س، ۲۲/۵×۳۵/۵سم).

۱۰. مجموعه (۴۵)
- شرح الفیه ابن مالک (۱-۱۴۴) (نحو-فارسی)
تألیف: محمد صادق بروجردی.

- المفرح في شرح المراح (۱۴۵-۲۱۷) (صرف-عربی)
تألیف: حسن بن علاء الدین أسود (م حدود ۸۴۰ق).
کتابت: نستعلیق و نسخ، ملا میرزا محمد بن علی کل نوری، اولی جمعه رمضان ۱۲۴۷ق مدرسه میرزا صالح دارالسلطنه طهران، دومی ۱۲۴۶ق (۲۱۸گ، ۲۲س، ۲۱/۵×۱۵سم).

۱۱. مجموعه (۵۹)
- مرقات یا صحائف (۱-۳۶) (لغت-فارسی)
تألیف: بدیع الزمان حسین بن ابراهیم نظری (م ۴۹۹ق).
در دوازده باب نگارش شده که نسخه موجود از اواسط باب دوم است.

- نصیب الفتیان و نسیب التبیان (۳۷-۵۰) (لغت-فارسی)
از: حسام الدین حسن بن عبدالمؤمن خویی (قرن ۷).
کتابت: نسخ قدیم (۵۰گ، ۱۱س، ۱۵/۵×۱۰سم).

*

(ب) نسخه هایی که پس از انتشار فهرست به دست آمده اند:
۱. روضة الصفا في سيرة الأئمة والملوك والخلفاء (۶۴) (تاریخ-فارسی)
تألیف: محمد بن خاوند شاه، معروف به میر خوانند (م ۹۰۳ق).

در دو مجلد در بمبئی و ایران چاپ شده است.
کتابت: نسخ، کتابت ناتمام، تملک ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری و فتح الله حاج محمد مهدی ولد میرزا محمد نراقی ۱۲۹۵ق، مهرهای بیضوی «حسین شریعت زاده نیاسری» و «عبد مهدی محمد رضا» و «یا قریب الفرج ۱۱۹۶» و مستطیلی «افوض امری الی الله عبد مهدی محمد قلی زنگنه ۱۱۸۰» و «یا قریب الفرج ۱۱۹۹»، (۳۳۶گ، ۲۱ و ۲۲س، ۲۵×۱۶سم).

کتابت: نسخ، احمد بن محمد باقر حسینی آرانی، ربیع الاول ۱۲۷۳ق، مهر بیضوی «فرج الله الحسینی» و مهر و امضاء «شریعت زاده نیاسری»، (۲۷۸گ، ۱۸س، ۲۲×۱۷سم).

۵. وسیلة المعاد و ذریعة العباد (۶۸) (مناقب-فارسی)
تألیف: ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق).
در چهارم شوال ۱۲۸۷ق به پایان رسیده است.
کتابت: نستعلیق، ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری،
۱۳۱۵ق، کاشان مدرسه خاقان، احادیثی تحت عنوان «اخبار
کتبت فی البحار» به قلم کاتب در تاریخ ۱۹ جمادی الاولى
۱۳۳۸ در برگه دوم و اول نگاشته شده است (۱۴۰گ، ۲۰و
۲۱س، ۲۲×۱۷/۵سم).

۶. مجموعه (۶۹)
ذریعة المعاد (۱-۶۳) (مناقب-فارسی)
تألیف: ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق).
در سال ۱۲۹۶ق به رشته تألیف در آمده است.
- رساله ای در مصائب عاشورا (۶۴-۷۵) (تاریخ-فارسی)
تألیف: گویا از مرحوم شریف کاشانی است.
- مجالس الأبرار (۷۶-۹۵) (تاریخ-فارسی)
تألیف: ملا حبیب الله شریف کاشانی (م ۱۳۴۰ق).
در سال ۱۲۸۸ق تألیف شده است.
کتابت: نستعلیق، ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری، سلخ
جمادی الثانی ۱۳۱۷ق، مهر و امضای «حسین شریعت زاده
نیاسری»، (۹۵گ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷سم).

۷. جامع الشتات فی أجوبة السؤالات (۷۰) (فقه-فارسی)
تألیف: ابوالقاسم بن محمد حسن گیلانی قمی (م ۱۲۳۱ق).
در سال ۱۲۱۶ق تألیف شده و شامل مباحث طهارت تا
دیات است.
کتابت: نستعلیق و نسخ، مهر و امضای «حسین شریعت زاده
نیاسری»، (۲۹۸گ، سطور مختلف، ۵/۲۱/۵×۱۵سم).

۸. دیوان نراقی (۷۱) (شعر-فارسی)
از: ملا محمد بن احمد نراقی (م ۱۲۹۷ق).
اشعار حاج ملا محمد نراقی متخلص به «صاحب» در دو
بخش مثنویات و غزلیات است.
این کتاب در سال ۱۳۴۰ش با مقدمه و تقریظ آیت الله میرزا
مجدالدین نراقی و آیت الله سید خلیل حسینی کاشانی تحت

۲. مجموعه (۶۵)
- دیوان آخسیکتی (۱-۲۱) (شعر-فارسی)
از: اثرالدین آخسیکتی (قرن ۶).
به تصحیح مرحوم رکن الدین همایون فرخ در سال ۱۳۳۷ش
در تهران به چاپ رسیده است.
- دیوان انوری (۲۲-۳۲) (شعر-فارسی)
از: علی بن اسحاق انوری (قرن ۶).
به کوشش مرحوم مدرس رضوی در تهران چاپ شده و
چاپ های دیگری نیز دارد.
این نسخه گویا مجموعه ای مفصل بوده که قسمت های
زیادی از آن افتاده است.
کتاب: نستعلیق، سده ۷ یا ۸، تملک علی محمد ولد مرحوم
آقا محمد مهدی، ۲۰ شعبان ۱۳۲۵، کاشان محل پشت عمارت
(۳۲گ، ۳۴س، ۲۶×۱۷سم).

۳. مجموعه (۶۶)
- الدر الثمین فی فضائل امیرالمؤمنین (۱-۳۷)
(مناقب-فارسی)
تألیف: عبدالرزاق بن داود کاشانی (قرن ۱۳).
مؤلف در این کتاب روایات و آیات و حکایاتی را در فضائل
امیرالمؤمنین گردآوری کرده و به توضیح و توجیه آنها بدون
تبویب و ترتیب پرداخته است و ابتدا آن را به نام فتحعلی شاه
قاجار ساخته و چون در همان اوان (۱۲۵۰ق) از دنیا رفت به
فرزندش محمدعلی شاه تحفه کرد؛ وی به رسائل دیگر خود از
جمله مشارق الانوار تصریح فرموده است.
- مصابیح القلوب (۲۸-۷۶) (حدیث-فارسی)
تألیف: عبدالرزاق بن داود کاشانی (قرن ۱۳).
شرحی است فارسی و عربی بر چهل حدیث و ادعیه.
کتابت: نسخ، اول و دوم به یک خط گویا ملا علی اکبر
نیاسری، اواسط دومی حاشیه ای عربی از «محمد باقر»،
(۸۴گ، ۲۲س، ۲۳×۱۸سم).

۴. مستدرک الوافی فی ذکر ما شد فییه من الحکم
الربانی (۶۷) (حدیث-عربی)
تألیف: محمد هادی بن مرتضی بن محمد مؤمن کاشانی.
کتابی است از نواده برادر فیض کاشانی که در آن احادیث
بحار الانوار را به ترتیب و اسلوب وافی گردآوری و تلخیص
نموده است. نسخه حاضر تنها مجلد خامس در فضائل
امیرالمؤمنین (ع) است.

عنوان مثنوی صاحب از سوی کتابخانه مرکزی طهران به چاپ رسیده است.

کتابت: نسخ و نستعلیق، ۱۵ شوال پس از وفات سراینده (۹۰گ، ۱۵س، ۲۲×۵/۱۴سم).

۹. القوانین المحکمة (۷۲) (اصول-عربی)

تألیف: ابوالقاسم بن محمدحسن گیلانی قمی (م۱۲۳۱ق).
کتابت: نسخ (۱۷۷گ، ۲۱س، ۲۰×۵/۱۴سم).

۱۰. القوانین المحکمة (۷۳) (اصول-عربی)

تألیف: ابوالقاسم بن محمدحسن گیلانی قمی (م۱۲۳۱ق).
در سلخ ربیع الثانی ۱۲۰۵ق به پایان رسیده است.
کتابت: نسخ، تملک ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری و ابوتراب بن فخرالدین نراقی، مهر «ابومحمد بن محمدحسین»، (۱۵۸گ، ۲۱س، ۲۰×۵/۱۴سم).

۱۱. الجواهر السنیة فی الأحادیث القدسیة (۷۴)

(حدیث-عربی)

تألیف: محمد بن حسن حرّ عاملی (م۱۱۰۴ق).
کتابت: نسخ، محمدباقر بن عبدالعلی بیدگلی، اواخر ذیحجه ۱۲۵۶ق (۱۳۹گ، ۱۴س، ۲۱×۵/۱۴سم).

۱۲. مجموعه (۷۵)

- شرح التهذیب (۱-۱۰۳) (منطق-فارسی)

تألیف: عبدالله بن شهاب الدین حسین یزدی (م۹۸۱ق).
شرح فارسی توضیحی بر تهذیب تفتازانی است.

- کتاب الصمدیة (۱۰۴-۱۱۶) (نحو-عربی)

تألیف: بهاءالدین محمد عاملی (م۱۰۳۱ق).

- صرف میر (۱۱۷-۱۵۲) (صرف-فارسی)

تألیف: سید شریف علی بن محمد جرجانی (م۸۱۵ق)

کتابت: نسخ، محمدرضا بن محمد ابراهیم، چهارشنبه شوال ۱۲۴۰ق (پایان دومی)، تملک ملا محمدابراهیم ساری ولد حاجی ملا علی ساری (۱۵۲گ، سطور مختلف، ۵×۲۰/۱۶سم).

۱۳. الفوائد الضیائیة (۷۶) (نحو-عربی)

تألیف: نورالدین عبدالرحمن جامی (م۸۹۸ق).

کتابت: نسخ، محمد مؤمن، محرم ۱۰۷۸ق، تملک حسین بن محمد مهدی نیاسری، دوشنبه ۲۴ صفر ۱۲۵۹ق (۱۳۱گ، ۱۵س، ۱۹×۱۳سم).

۱۴. مختصر المعانی (۷۷) (بلاغت-عربی)

تألیف: مسعود بن عمر سعدالدین تفتازانی (م۷۹۲ق).

کتابت: نستعلیق، مندنی بن حسین، ربیع الثانی ۱۰۱۲ق، مهر دایره ای «پادشاه مزید رحمت شاهجهان خان ۱۰۵۶» و بیضوی «حسین ولد العالی ۱۱۸۱» و «شریعت زاده نیاسری» و «عبد الخاطی عبدالعالی محمد» و تملکی به تاریخ رمضان ۱۰۶۵ق و تملک دیگری سیاه شده گویا جلال الدین طباطبائی (۱۷۸گ، ۱۶س، ۵×۱۹/۱۳سم).

۱۵. انیس الموحّدین (۷۸) (عقائد-فارسی)

تألیف: ملا مهدی بن ابی ذر نراقی (م۱۲۰۹ق).

در اصول عقائد در پنج باب تألیف شده و این نسخه تا بخشی از باب معاد را داراست.
کتابت: نسخ، مهر بیضوی و امضای «شریعت زاده نیاسری»، (۱۱۰گ، ۱۴س، ۱۹×۵/۱۳سم).

۱۶. النافع فی مختصر الشرائع (۷۹) (فقه-عربی)

تألیف: محقق نجم الدین جعفر بن حسن حلی (م۶۷۶ق).

کتابت: نسخ، نصیر بن محمدتقی، ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۷۵ق، مهر بیضوی و امضای «شریعت زاده نیاسری» و بیضوی «عبد مهدی بن حسین» و دایره ای «إنک أنت الوهاب» و مستطیلی «عبدالغفور الخسینی ۱۱۳۹»، (۲۱۸گ، ۱۳س، ۵×۱۸/۱۲سم).

۱۷. رسالة العلیة فی الأحادیث النبویة (۸۰) (حدیث-فارسی)

تألیف: حسین بن علی کاشفی (م۹۱۰ق).

چهل حدیث که شامل اکثر اصول عبادات و مکارم اخلاق و محاسن عادات است، مؤلف آن را به سال ۸۷۵ق به اتمام رسانیده و به ابوالمعالی علی مختار نسّابه هدیه نموده است، این کتاب به تصحیح مرحوم محدث ارموی از سوی انتشارات علمی و فرهنگی در سال های ۱۳۴۴ و ۱۳۶۲ به طبع رسیده است.

کتابت: نستعلیق، روی برگه اول فرازی از آخر دعاء سمات به خط نسخ حلی حیدر بن یادگار کربلایی ۹۹۳ق (۱۰۴گ، ۱۵س، ۱۹×۱۲/۵سم).

۱۸. مجموعه (۸۱)

- الألفية (۱-۲۶) (فقه-عربی)

تألیف: محمد بن مکی عاملی معروف به شهید اول (م۷۸۶ق).
یک هزار واجب نماز را در آن برشمرده و دارای حواشی و شروح بسیاری است.

الجغفریة (۲۸-۱۲۰) (فقه-عربی)

تألیف: نورالدین علی بن حسین بن عبدالعالی گرکی (م ۹۴۰ ق).

در میانه روز پنجشنبه دهم جمادی الثانی سال ۹۱۷ ق در مشهد مقدس به پایان رسیده است.

کتابت: اولی نهخ جلی، محمد مطیع بن حاجی محمد صادق تاجر دامغان، دو شنبه ۲۴ جمادی الاولی ۱۰۶۹ ق، دومی نستعلیق، محب علی بن حاجی بازید دامغانی، پنجشنبه ۱۵ ربیع الآخر ۹۸۵ ق، تملک ابوالفخر محمد حسین بن عبدالغنی دامغانی و اشعاری به خط او، مهر بیضوی «عبدہ الراجی محمد حسین»، (۱۲۰ گ، ۸ و ۹ س، ۱۹×۱۳ سم).

۱۹. مثنوی لیلی و مجنون (۸۲) (شعر-فارسی)

از: مکتبی شیرازی (م ۹۱۶ ق).

مثنوی است که به پیروی از نظامی گنجوی و امیر خسرو دهلوی در ۲۱۶۰ بیت به نام والی شیراز میرزاده قاسم بن امیر منصور سروده و در ۸۹۵ ق از آن فارغ گشته است.

کتابت: نستعلیق، ۱۲۸۸ ق (۶۵ گ، ۱۴ س، ۵/۱۷×۱۱ سم).

۲۰. براهین العقلیة (۸۳) (عقائد-فارسی)

تألیف: ؟

کتابی است در ردّ فرقه بابیه.

کتابت: نسخ (۹۰ گ، ۱۲ س، ۵/۱۷×۱۱ سم).

۲۱. رجوم الشیاطین (۸۴) (عقائد-فارسی)

تألیف: حاج محمد کریم بن ابراهیم کرمانی (م ۱۲۸۸ ق).

در شب دوشنبه ۷ جمادی الثانی ۱۲۶۸ ق در روستای لنجر به پایان رسیده است.

کتابت: نسخ، محمد اسماعیل بن ملا محمد رضا مشهور به قاری، ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۹۲ ق ظاهر آدر کاشان، مهرهای بیضوی «عبدہ محمد الحسینی» و «علی نقی» و دایره ای «عبدہ محمد صادق الحسینی ۱۲۹۴»، (۱۱۵ گ، ۱۴ س، ۵/۱۷×۱۱ سم).

۲۲. مقصد اقصی (۸۵) (عرفان-فارسی)

تألیف: عزیزالدین بن محمد نسفی (-قرن ۷).

کتابت: نستعلیق، یادگار علی محمد ولد مرحوم آقا حسین علی اکبر نیاسری (۴۵ گ، ۱۳ س، ۵/۱۸×۱۱ سم).

۲۳. مجموعه (۸۶)

- اسحاقیه (۱-۹۶) (عقائد-فارسی)

تألیف: محمدباقر همدانی (م ۱۳۱۹ ق).

مؤلف آن را در پاسخ مسائل میرزا اسحاق خان که جواب آنها را درخواست کرده براساس دیدگاه های فرقه شیخیه تألیف نموده است، مؤلف متن نامه میرزا اسحاق خان را فقره به فقره در این رساله آورده است.

- جواب پرسشی درباره حاکم ظاهر زمان (۹۷-۱۰۰) (عقائد-فارسی)

پاسخ سؤالی است که از حاکم ظاهر زمان در غیبت کبری با طرح عبارات اشراط العوام و رجوم الشیاطین به میان آمده است.

کتابت: نستعلیق، به ترتیب چهارشنبه اواسط جمادی الاولی ۱۲۹۵ ق و ۱۰ ربیع المولود ۱۲۹۵ ق، مهر بیضوی «علی نقی» و مهر بیضوی و امضای «شریعت زاده نیاسری»، (۱۰۰ گ، ۱۳ س، ۵/۱۶×۱۰ سم).

۲۴. مجموعه (۸۷)

- جامع الفوائد (۱-۲۴) (طب-فارسی)

تألیف: یوسف بن محمد هروی مشهور به یوسفی (م ۹۶۶ ق).

شرحی است بر رباعیاتی که پیش از آن در علاج امراض با نام فوائد الاخیار ساخته و در ۱۸ رمضان ۹۱۷ ق در هرات به اتمام رسانده است؛ این کتاب به نام طب یوسفی در سال ۱۲۸۵ ق به تصحیح میرزا عبدالمطلب کاشانی چاپ شده است.

- رساله ای در طب (۲۴-۳۸) (طب-فارسی)

تألیف: ؟

کتابت: نستعلیق، به یک خط، شاید ۱۸ رمضان ۹۷۷ ق در استرآباد (۳۸ گ، ۱۳ س، ۵/۱۶×۹ سم).

۲۵. متفرقاتی در مناقب و تاریخ (۸۸) (مناقب-فارسی)

تألیف: شاید اثر کاتب ملا ابوالقاسم نیاسری باشد.

اوراق باقیمانده از نسخه ای است حاوی مطالبی در مناقب پیامبر و خاندان او و ...

کتابت: نستعلیق، ابوالقاسم بن علی اکبر نیاسری (۱۴ گ، سطور مختلف، ۵/۲۱×۱۷ سم).

